Konačna objava

Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e “Korištenje rada vanjskog stručnjaka”

SIJEČANJ 2026.

PIOB certifikacija teksta

IAASB-ove "Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e „Korištenje radom vanjskog stručnjaka“

Odbor za javni nadzor (eng. PIOB) nadgledao je proces utvrđivanja standarda tijekom cijelog razvojnog ciklusa koji je obavio Međunarodni odbor za standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja (eng. IAASB) u odnosu na „Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e „Korištenje rada vanjskog stručnjaka“.

Preporuke i pitanja od javnog interesa, koje je PIOB iznio i dostavio IAASB-u tijekom procesa utvrđivanja standarda, dostupni su na web stranici PIOB-a.

IAASB je dao pisanu izjavu da su Promjene uskog opsega vezane uz stručnjake razvijene u skladu s dogovorenim procesom i javnim interesom te su utemeljene na konceptima i načelima Okvira javnog interesa (eng. PIF), koji se primjenjuje u procesu utvrđivanja standarda i koji je dostupan na web stranici PIOB-a.[1]

PIOB smatra da su Promjene uskog opsega vezane uz stručnjake razvijene na način koji je dosljedan s dogovorenim procesom. PIOB također smatra da Promjene uskog opsega vezane uz stručnjake uvažavaju javni interese i da je utemeljen na konceptima i načelima PIF-a.

prosinac 2025.

[1] Okvir javnog interesa

Autorska prava © siječanj 2026. ima Međunarodna federacija računovođa (IFAC). Sva prava pridržana.

Ova publikacija može se preuzeti za osobnu, nekomercijalnu uporabu ili kupiti na mrežnoj stranici Međunarodnog odbora za standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja (IAASB®): www.iaasb.org. Za reprodukciju, prevođenje, pohranu ili prijenos, ili za druge slične uporabe ovog dokumenta, obvezno je pribaviti pisano dopuštenje IFAC-a, osim u slučajevima kad se ovaj dokument koristi isključivo za individualnu, nekomercijalnu upotrebu. Strukture i procesi koji podržavaju rad IAASB-a omogućeni su od strane Međunarodne zaklade za etiku i reviziju™ (IFEA).™

Za informacije o autorskim pravima, zaštitnim znakovima i dozvolama, molimo posjetite Dozvole ili kontaktirajte Permissions@ifac.org.

O IAASB-u

Ovaj dokument izradio je i odobrio Međunarodni odbor za standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja. On ne predstavlja autoritativnu objavu IAASB-a niti izmjenjuje, dopunjava ili stavlja izvan snage Međunarodne revizijske standarde (ISA) ili druge IAASB-ove međunarodne standarde.

Cilj IAASB-a je služiti javnom interesu donošenjem visokokvalitetnih standarda revizije, izražavanja uvjerenja i drugih povezanih usluga te olakšavanjem konvergencije međunarodnih i nacionalnih standarda revizije i izražavanja uvjerenja, čime se poboljšava kvaliteta i dosljednost prakse diljem svijeta te jača povjerenje javnosti u globalnu profesiju revizije i izražavanja uvjerenja.

IAASB razvija standarde i smjernice za revidiranje i izražavanje uvjerenja uz primjenu zajedničkog procesa donošenja standarda koji uključuje Odbor za javni nadzor, koji nadzire aktivnosti IAASB-a, i IAASB Savjetodavnu skupinu, koja pruža doprinos sa stajališta javnog interesa u razvoju standarda i smjernica.

PROMJENE USKOG OPSEGA IAASB-ovih STANDARDA KOJE PROIZLAZE IZ PROJEKTA IESBA[2] KORIŠTENJE RADA VANJSKOG STRUČNJAKA

(Na snazi za revizije i uvide u financijske izvještaje za razdoblja koja počinju 15. prosinca 2026. ili kasnije, te za druge angažmane s izražavanjem uvjerenja i povezane usluge koji počinju na ili nakon 15. prosinca 2026.)

SADRŽAJ

	Stranica
MRevS 620, KORIŠTENJE RADA REVIZOROVOG STRUČNJAKA REVIZORA ..... …	6
MSU 2400 (IZMIJENJEN), ANGAŽMANI UVIDA U POVIJESNE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE	11
MSIU 3000 (IZMIJENJEN), ANGAŽMANI S IZRAŽAVANJEM UVJERENJA RAZLIČITI od REVIZIJA ILI UVIDA U POVIJESNE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE	12
MSPU 4400 (IZMIJENJEN), ANGAŽMANI ZA DOGOVORENE POSTUPKE	16

[2] Međunarodni odbor za etičke standarde za računovođe (IESBA)

Odjeljci iz postojećih standarda označeni sivom bojom uključeni su kako bi se pružio dodatni kontekst za izmjene uskog opsega. Povezane fusnote u tim odjeljcima iz postojećih standarda nisu uključene.

MREVS 620, KORIŠTENJE RADA REVIZOROVOG STRUČNJAKA

…

Definicije

6. Za svrhe ovog MRevS-a, sljedeći pojmovi imaju niže navedena značenja:

   (a) Revizorov stručnjak – pojedinac ili organizacija s posebnom stručnošću u području izvan računovodstva ili revizije, čiji rad u tom području koristi revizor kako bi mu to pomoglo u pribavljanju dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza. Revizorov stručnjak može biti neki interni revizorov stručnjak (koji je partner ili član osoblja, uključujući privremenog člana osoblja, revizorsko društvo ili umreženo društvo) ili neki eksterni revizorov stručnjak. (Vidjeti točke A1-A3, A11-A13)

   (b) Stručnost – vještine, znanja i iskustvo u određenoj domeni.

   (c) Menadžmentov stručnjak – pojedinac ili organizacija s posebnom stručnošću u domeni izvan računovodstva ili revizije, čiji rad u toj domeni koristi subjekt kako bi mu to pomoglo u sastavljanju financijskih izvještaja.

…

Zahtjevi

…

Vrste, vremenski raspored i opseg revizijskih postupaka

8. Vrste, vremenski raspored i opseg revizorskih postupaka u vezi sa zahtjevima iz točaka 9–13 ovog MRevS-a razlikovat će se ovisno o okolnostima. U utvrđivanju vrste, vremenskog rasporeda i opsega tih postupaka, revizor mora razmotriti: (Vidjeti točku A10)

   (a) vrstu problematike na koju se odnosi rad stručnjaka;

   (b) rizike značajnih pogrešnih prikazivanja u području na koje se odnosi rad stručnjaka;

   (c) značajnost rada stručnjaka u kontekstu cjelokupne revizije;

   (d) revizorovo znanje i iskustvo iz prethodnih angažmana koje je obavio taj stručnjak; ~~i~~

   (e) podliježe li stručnjak politikama i postupcima kontrole kvalitete u revizorskom društvu; i (Vidjeti točke A11-A13)

   (f) pitanje o tome uključuju li relevantni etički zahtjevi odredbe vezane uz korištenje rada stručnjaka. (Vidjeti točku A13A)

Kompetentnost, sposobnost i objektivnost revizorovog stručnjaka

9. Revizor mora ocijeniti posjeduje li njegov stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnost i nepristranost potrebnu za svrhe revizije. U slučaju angažmana eksternog stručnjaka, ocjena

objektivnosti mora uključiti ispitivanje u vezi s interesima i odnosima koji mogu stvoriti prijetnju objektivnosti stručnjaka. (Vidjeti točke A14-A20)

9A. Ako, na temelju ocjene u skladu s točkom 9, revizor zaključi da revizorov stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti ili da se prijetnje objektivnosti stručnjaka ne mogu ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu, revizor ne smije koristiti rad tog stručnjaka. (Vidjeti točke A19A–A19B)

…

Sporazum s revizorovim stručnjakom

11. Revizor mora sa stručnjakom usuglasiti, u pisanom obliku kad je primjereno, sljedeća pitanja: (Vidjeti točke A23-A26)

(a) vrstu, djelokrug i ciljeve tog rada stručnjaka; (Vidjeti točku A27) ,

(b) ulogu i odgovornost revizora, kao i ulogu i odgovornost stručnjaka; (Vidjeti točke A28-A29)

(c) vrste, vremenski raspored i opseg komunikacije između revizora i tog stručnjaka, uključujući oblik izvještaja koji će dati taj stručnjak; i (Vidjeti točku A30)

(d) obvezu da se revizorov stručnjak pridržava zahtjeva povjerljivosti. (Vidjeti točku A31)

Ocjenjivanje adekvatnosti rada revizorovog stručnjaka

12. Revizor mora ocijeniti adekvatnost rada svog stručnjaka za svrhe revizije, uključujući: (Vidjeti točku A32)

(a) relevantnost i razumnost stručnjakovih nalaza, odnosno zaključaka i njihovu konzistentnost s ostalim revizijskim dokazima; (Vidjeti točke A33-A34)

(b) ako rad stručnjaka uključuje upotrebu značajnih pretpostavki i metoda, relevantnost i razumnost takvih pretpostavki i metoda u danim okolnostima; i (Vidjeti točke A35-A37)

(c) ako rad stručnjaka uključuje korištenje izvora podataka koji su značajni za njegov rad, relevantnost, potpunost i točnost tih izvora. (Vidjeti točke A38-A39)

…

Materijal za primjenu i ostali materijali s objašnjenjima

…

Vrste, vremenski raspored i opseg revizijskih postupaka (Vidjeti točku 8)

…

Sustav upravljanja kvalitetom u revizorskom društvu (Vidjeti točku 8(e))

A11. Revizorov interni stručnjak može biti partner ili zaposlenik (tj. član osoblja), uključujući i privremeno angažirano osoblje u revizorskom društvu, i zbog toga biti podložan sustavu upravljanja kvalitetom u tom društvu u skladu s Međunarodnim standardom upravljanja kvalitetom 1 (MSUK 1) ili nacionalnim zahtjevima, koji su barem jednako zahtjevni. [10] Revizorov interni stručnjak također može biti partner ili zaposlenik, uključujući i privremeno angažirano osoblje u umreženom društvu i biti podložan politikama ili postupcima društva za zahtjeve mreže i usluge mreže u skladu s MSUK-om 1. U nekim

slučajevima, revizorov interni stručnjak iz umreženog društva može biti podložan zajedničkim politikama ili postupcima upravljanja kvalitetom kao i revizorsko društvo, ako su dio iste mreže.

A12. MSUK 1 zahtijeva od društva da adresira korištenje resursa dobivenih od strane pružatelja usluga, što uključuje korištenje vanjskog stručnjaka.[11] Revizorov vanjski stručnjak nije član angažiranog tima i može ne biti podložan politikama ili postupcima društva u okviru sustava upravljanja kvalitetom.[12] Nadalje, politike ili postupci društva za relevantne etičke zahtjeve mogu uključivati politike ili postupke koji se odnose na revizorovog vanjskog stručnjaka.[13] U nekim slučajevima, relevantni etički zahtjevi ili zakon ili regulativa mogu zahtijevati da revizorov vanjski stručnjak revizora bude:

- tretiran kao član angažiranog tima (tj. vanjski stručnjak može biti podložan relevantnim etičkim zahtjevima, uključujući one vezane uz neovisnost); ili
- podložan drugim profesionalnim zahtjevima.

A13. Kao što je opisano u MRevS-u 220 (izmijenjen), upravljanje kvalitetom na razini angažmana podržano je sustavom upravljanja kvalitetom u društvu i oblikovano specifičnom vrstom i okolnostima revizijskog angažmana.[14] Na primjer, revizor se može osloniti na povezane politike ili postupke društva u vezi sa sljedećim:

- Kompetentnost i sposobnosti, kroz programe zapošljavanja i osposobljavanja;
- Objektivnost. Revizorovi interni stručnjaci podložni su relevantnim etičkim zahtjevima, uključujući one vezane uz neovisnost.
- Revizorovo ocjenjivanje adekvatnosti rada revizorovog stručnjaka. Na primjer, programi osposobljavanja u društvu mogu revizorovim internim stručnjacima pružiti primjereno razumijevanje međusobnog odnosa njihove stručnosti i procesa revizije. Oslanjanje na takvo osposobljavanje može utjecati na vrstu, vremenski raspored i opseg postupaka revizora za ocjenu adekvatnosti rada revizorovog stručnjaka.
- Pridržavanje regulatornih i zakonskih zahtjeva kroz procese monitoringa.
- Sporazum s revizorovim stručnjakom.

Pitanja koja revizor može uzeti u obzir pri odlučivanju hoće li se osloniti na politike ili postupke društva opisana su u MRevS-u 220 (izmijenjen).[15] Oslanjanje na politike ili postupke društva ne umanjuje odgovornost revizora da ispuni zahtjeve ovog MRevS-a.

Relevantni etički zahtjevi (Vidjeti točku 8(f))

A13A. Relevantni etički zahtjevi mogu uključivati odredbe koje se odnose na etičke odgovornosti revizora vezane uz korištenje rada stručnjaka u obavljanju revizije financijskih izvještaja. Na primjer, IESBA Kodeks uključuje odredbe vezane uz korištenje rada vanjskog stručnjaka od strane profesionalnog računovođe.[3]

Kompetentnost, sposobnosti i objektivnost revizorovog stručnjaka (Vidjeti točku 9)

A14. Kompetentnost, sposobnosti i objektivnost revizorovog stručnjaka čimbenici su koji značajno utječu na pitanje o tome je li rad stručnjaka adekvatan za svrhe revizije. Kompetentnost se odnosi na vrstu i razinu stručnosti revizorovog stručnjaka. Sposobnost se odnosi na sposobnost revizorovog

[3] Vidjeti odjeljak 390 IESBA Kodeksa.

stručnjaka da primjeni kompetencije u uvjetima angažmana. Čimbenici koji utječu na sposobnost mogu uključivati, na primjer, zemljopisni položaj te raspoloživost vremena i resursa. Objektivnost se odnosi na moguće učinke koje predrasude, sukob interesa ili utjecaji drugih mogu imati na profesionalnu ili poslovnu prosudbu revizorovog stručnjaka.

…

A16. Pitanja koja su relevantna za ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti revizorovog stručnjaka uključuju pitanja o tome je li rad stručnjaka podložan tehničkim standardima izvođenja ili drugim profesionalnim ili granskim zahtjevima kao, na primjer, pridržavanju etičkih kodeksa i ostalih zahtjeva vezanih uz članstvo u strukovnim udruženjima, akreditacijskih standarda tijela koja izdaju licence ili nekih drugih zahtjeva određenih zakonom ili regulativom.

A16A. Relevantni etički zahtjevi koji se odnose na korištenje rada revizorovog stručnjaka mogu uključivati odredbe koje adresiraju ispunjavanje etičkih obveza revizora vezanih uz ocjenjivanje ima li revizorov stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhe revizora.[4]

…

A18. Širok raspon okolnosti može biti prijetnja objektivnosti kao što su, na primjer, prijetnje temeljem osobnog interesa, zagovaranja, zbliženosti, samoprovjere i zastrašenosti. Takve prijetnje mogu se razriješiti eliminiranjem okolnosti koje stvaraju prijetnje ili primjenom zaštitnih mjera koje smanjuju prijetnje na prihvatljivu razinu. Također mogu postojati zaštite specifične za određeni revizijski angažman.

A18A.[Premješteno iz A20] Prilikom ocjenjivanja objektivnosti revizorovog vanjskog stručnjaka, može biti relevantno učiniti sljedeće:

(a) postaviti upit subjektu o bilo kojim poznatim interesima ili odnosima koje subjekt ima s revizorovim vanjskim stručnjakom koji mogu utjecati na objektivnost tog stručnjaka;

(b) raspraviti s tim stručnjakom bilo koju primjenjivu zaštitnu mjeru~~, uključujući i profesionalne zahtjeve koji se primjenjuju na tog stručnjaka;~~ i ocijeniti jesu li zaštitne mjere adekvatne za smanjenje prijetnji na prihvatljivu razinu. Interesi i odnosi o koji mogu biti relevantni za raspravu s revizorovim stručnjakom uključuju:

- financijske interese;
- poslovne i osobne odnose; i
- pružanje drugih usluga od strane stručnjaka, uključujući od strane organizacije u slučaju vanjskog stručnjaka koji je organizacija.

U nekim slučajevima može biti primjereno da revizor pribavi pisanu izjavu od revizorovog vanjskog stručnjaka o bilo kakvim interesima ili odnosima sa subjektom kojih je taj stručnjak svjestan. Relevantni etički zahtjevi također mogu zahtijevati od revizora da pribavi informacije

[4] Vidjeti, na primjer, točke R390.6–R390.21 IESBA Kodeksa vezane uz korištenje rada vanjskog stručnjaka.

u pisanom obliku od revizorovog vanjskog stručnjaka o interesima, odnosima ili okolnostima koje mogu stvoriti prijetnju objektivnosti tog stručnjaka.[5]

A19. Ocjenjivanje toga jesu li prijetnje objektivnosti na prihvatljivoj razini može ovisiti o ulozi revizorovog stručnjaka i značaju njegovog rada u kontekstu revizije. U nekim slučajevima može biti nemoguće ukloniti okolnosti koje stvaraju prijetnje ili primijeniti zaštitne mjere radi smanjivanja prijetnji na prihvatljivu razinu, na primjer, ako je predloženi revizorov stručnjak pojedinac koji ima značajnu ulogu u pripremi informacija koje se revidiraju, tj. ako je revizorov stručnjak ujedno i menadžmentov stručnjak.

Zabrana korištenja rada revizorovog stručnjaka (Vidjeti točku 9A)

A19A. Korištenje rada revizorovog stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za revizorove svrhe utjecalo bi na ispunjavanje temeljnih etičkih načela od strane revizora kao što su integritet, objektivnost te profesionalna kompetentnost i dužna pažnja.

A19B. Relevantni etički zahtjevi također mogu zabraniti revizoru korištenje rada revizorovog stručnjaka ako revizor nije u mogućnosti utvrditi ima li stručnjak ili ako utvrdi da nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za revizorove svrhe.[6]

…

Sporazum s revizorovim stručnjakom (Vidjeti točku 11)

…

A24. Pitanja navedena u točki 8 mogu utjecati na razinu detalja i formalnosti ugovora između revizora i revizorovog stručnjaka, uključujući pitanje o tome je li primjereno da ugovor bude u pisanom obliku. Na primjer, sljedeći čimbenici mogu ukazivati na potrebu za detaljniji sporazum nego što bi inače bio slučaj, ili da se ugovor sastavi u pisanom obliku:

- revizorov stručnjak imat će pristup osjetljivim ili povjerljivim informacijama o subjektu;
- uloge ili odgovornosti revizora i revizorovog stručnjaka razlikuju se od onih koje se obično očekuju;
- primjenjuju se zakonski ili regulatorni zahtjevi iz više jurisdikcija;
- relevantni etički zahtjevi zahtijevaju dostavljanje informacija u pisanom obliku od revizorovog stručnjaka;[7]
- pitanje na koje se odnosi rad revizorovog stručnjaka je vrlo složeno;
- revizor se prethodno nije koristio radom koji je obavio taj stručnjak;
- što je veći opseg rada revizorovog stručnjaka i njegov značaj u kontekstu revizije.

A25. Sporazum između revizora i revizorovog vanjskog stručnjaka često je u obliku pisma o angažmanu. Dodatak navodi pitanja koja revizor može razmotriti za uključivanje u takvo pismo o angažmanu ili u bilo koji drugi oblik sporazuma s revizorovim vanjskim stručnjakom.

---

[5] Vidjeti, na primjer, točke R390.5 i R390.12–R390.17 IESBA Kodeksa.

[6] Vidjeti, na primjer, točke R390.21 IESBA Kodeksa vezane uz korištenje rada vanjskog stručnjaka.

[7] Vidjeti, na primjer, točke R390.5 i R390.12–R390.17 IESBA Kodeksa vezane uz korištenje rada vanjskog stručnjaka.

…

Dodatak

(Vidjeti točku A25)

Razmatranja vezana za sporazum između revizora i revizorovog vanjskog stručnjaka

…

Komuniciranje i izvještavanje

…

- Ako to zahtijevaju odredbe relevantnih etičkih zahtjeva, suglasnost revizorovog vanjskog stručnjaka da tražene informacije dostavi u pisanom obliku u svrhu pomoći revizoru u ocjenjivanju objektivnosti tog stručnjaka te prihvaćanje obveze da će komunicirati sve promjene danih informacija kako je navedeno u relevantnim etičkim zahtjevima.[8]
- Odgovornost revizorovog vanjskog stručnjaka da komunicira okolnosti koje mogu stvoriti prijetnje objektivnosti tog stručnjaka, uključujući bilo kakve promjene u tim okolnostima, te bilo koje relevantne radnje ~~mjere zaštite~~ koje mogu ukloniti takve prijetnje, ili zaštitne mjere koje mogu smanjiti te prijetnje na prihvatljivu razinu.

…

MSU 2400 (IZMIJENJEN), ANGAŽMANI UVIDA U POVIJESNE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

…

Zahtjevi

…

Obavljanje angažmana

…

Korištenje rada koji su obavili drugi

55. Prilikom obavljanja uvida, može biti potrebno da praktičar koristi rad drugih praktičara ili rad pojedinca ili organizacije koja posjeduje stručnost u domeni koja nije računovodstvo ili izražavanje uvjerenja. ~~Ako praktičar koristi rad drugog praktičara ili stručnjaka tijekom obavljanja uvida.~~ U takvim okolnostima, praktičar mora:

    (a) u odnosu na rad stručnjaka, ocijeniti ima li stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhe praktičara. Ako praktičar zaključi da stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili da se prijetnje objektivnosti stručnjaka ne mogu ukloniti ili

[8] Vidjeti, na primjer, točke R390.5 i R390.12–17 IESBA Kodeksa.

smanjiti na prihvatljivu razinu, praktičar ne smije koristiti rad tog stručnjaka. (Vidjeti točke A97A-A97D)

(b) ako se koristi rad drugog praktičara ili stručnjaka, poduzeti odgovarajuće korake kako bi se osiguralo da je obavljeni rad adekvatan za svrhe praktičara. (Vidjeti točku A78)

…

Materijal za primjenu i ostali materijali s objašnjenjima

…

Korištenje rada praktičarevog stručnjaka (Vidjeti točku 55)

A97A. Praktičar može koristiti rad koji je obavio njegov stručnjak tijekom angažmana za uvid. Praktičarev stručnjak može biti vanjski stručnjak kojeg angažira praktičar (a nije dio angažiranog tima) ili interni stručnjak (koji je dio angažiranog tima). Kompetentnost, sposobnosti i objektivnost praktičarevog stručnjaka su čimbenici koji značajno utječu na to hoće li rad praktičarevog stručnjaka biti adekvatan za svrhe praktičara.

A97B. Relevantni etički zahtjevi mogu uključivati odredbe koje adresiraju ispunjavanje etičkih odgovornosti praktičara vezanih uz ocjenjivanje toga ima li praktičarev stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za praktičarove svrhe. Na primjer, IESBA Kodeks uključuje odredbe vezane uz korištenje rada vanjskog stručnjaka od strane profesionalnog računovođe.[9]

Zabrana korištenja rada praktičarevog stručnjaka (Vidjeti točku 55(a))

A97C. Korištenje rada praktičarevog stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za svrhe praktičara utjecalo bi na praktičarevo ispunjavanje temeljnih etičkih načela kao što su integritet, objektivnost te profesionalna kompetentnost i dužna pažnja.

A97D. Relevantni etički zahtjevi također mogu zabraniti praktičaru korištenje rada svog stručnjaka ako praktičar nije u mogućnosti utvrditi ima li stručnjak ili ako utvrdi da nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za svrhe praktičara.[10]

…

MSIU 3000 (IZMIJENJEN), ANGAŽMANI S IZRAŽAVANJEM UVJERENJA RAZLIČITI OD REVIZIJE ILI UVIDA U POVIJESNE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

…

[9] IESBA Kodeks, točke R390.6–R390.21

[10] Vidjeti, na primjer, točku R390.21 IESBA Kodeksa vezanu uz korištenje rada vanjskog stručnjaka.

Definicije

12. Za svrhe ovog MSIU-a i drugih MSIU-ova, osim ako nije navedeno drugačije, sljedeći pojmovi imaju niže navedena značenja. (Vidjeti točku A27)

…

(s) Praktičarev stručnjak —pojedinac ili organizacija koja posjeduje stručnost u području različitom od izražavanja uvjerenja, čiji rad u toj domeni praktičar koristi kako bi mu pomogao pribaviti dostatne i primjerene dokaze. Praktičarev stručnjak može biti unutarnji praktičarev stručnjak (koji je partner ili član osoblja, uključujući privremeno osoblje, društva praktičara ili umreženog društva), ili praktičarev vanjski stručnjak. (Vidjeti točke A124–A125)

…

Zahtjevi

…

Pribavljanje dokaza

…

Rad koji je obavio praktičarev stručnjak

52. Kad se koristi rad praktičarevog stručnjaka, praktičar također mora: (Vidjeti točke A121–A125)

(a) ocijeniti ima li praktičarev stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za praktičareve svrhe. U slučaju vanjskog praktičarevog stručnjaka, ocjenjivanje objektivnosti uključuje ispitivanje interesa i odnosa koji mogu predstavljati prijetnju objektivnosti tog stručnjaka; (Vidjeti točke A126–A129)

(b) steći dostatno razumijevanje domene stručnosti praktičarevog stručnjaka; (Vidjeti točke A130–A131)

(c) dogovoriti se sa svojim stručnjakom o vrsti, opsegu i ciljevima rada stručnjaka; i (Vidjeti točke A132–A133)

(d) ocijeniti primjerenost rada praktičarevog stručnjaka za svrhe praktičara. (Vidjeti točke A134–A135)

52A. Ako, na temelju ocjene u skladu s stavkom 52(a), praktičar zaključi da stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili da se prijetnje objektivnosti stručnjaka ne mogu ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu, praktičar ne smije koristiti rad tog stručnjaka. (Vidjeti točke A128A–A128B)

…

Materijal za primjenu i ostali materijali s objašnjenjima

…

Pribavljanje dokaza

…

Razmatranja u slučaju kad je praktičarev stručnjak uključen u angažman

Vrste, vremenski raspored i opseg postupaka (Vidjeti točku 52)

A121. Sljedeća pitanja često su relevantna kad se određuju vrste, vremenski raspored i opsega postupaka u vezi s radom praktičareva stručnjaka ako je dio rada na izražavanju uvjerenja obavio jedan ili više praktičarevih stručnjaka (vidjeti točku A70):

(a) značaj rada tog stručnjaka u kontekstu angažmana (vidjeti također točke A122-A123);

(b) vrsta pitanja na koju se odnosi rad tog stručnjaka;

(c) rizici značajnog pogrešnog prikaza pitanja na koje se odnosi rad tog stručnjaka;

(d) praktičarevo poznavanje i iskustvo s prethodnim radom tog stručnjaka; ~~i~~

(e) je li taj stručnjak podložan politikama ili postupcima upravljanja kvalitetom praktičarevog društva (vidi također točke A124-A125)~~.~~; i

(f) uključuju li relevantni etički zahtjevi odredbe koje se odnose na etičke odgovornosti praktičara vezane uz korištenje rada stručnjaka u obavljanju angažmana s izražavanjem uvjerenja. Na primjer, IESBA Kodeks uključuje odredbe vezane uz korištenje rada vanjskog stručnjaka od strane profesionalnog računovođe.[11]

…

Politike ili postupci upravljanja kvalitetom u praktičarevom društvu

A124. Praktičarev unutarnji stručnjak može biti partner ili član osoblja, uključujući i privremeno angažirano osoblje, praktičarevog društva, te stoga podliježe sustavu upravljanja kvalitetom u tom društvu, uključujući njegove politike ili postupke, u skladu s MSUK-om 1 ili drugim profesionalnim zahtjevima, ili zahtjevima zakona ili regulative, koji su barem jednako zahtjevni kao i MSUK 1. Alternativno, praktičarev unutarnji stručnjak može biti partner ili član osoblja, uključujući privremeno osoblje, umreženog društva, koje može dijeliti zajedničke politike ili postupke upravljanja kvalitetom s praktičarevim društvom. Praktičarev vanjski stručnjak nije član angažiranog tima.

A125. Obično, angažirani tim može ovisiti o sustavu upravljanja kvalitetom u društvu (vidjeti točku A65). Stupanj ovisnosti varira ovisno o okolnostima i može utjecati na vrste, vremenski raspored i opseg postupaka praktičara u vezi s pitanjima kao što su:

- Kompetentnost i sposobnosti, osiguravanje kroz programe zapošljavanja i osposobljavanja.
- Praktičareva ocjena objektivnosti praktičarevog stručnjaka. Praktičarevi unutarnji stručnjaci podliježu relevantnim etičkim zahtjevima, uključujući zahtjeve koji su vezani uz neovisnost.
- Praktičareva ocjena adekvatnosti rada praktičarevog stručnjaka. Na primjer, programi osposobljavanja u društvu mogu praktičarevim unutarnjim stručnjacima pružiti primjereno razumijevanje međusobne povezanosti njihove stručnosti s procesom prikupljanja dokaza. Ovisno o takvom osposobljavanju i drugim procesima u društvu, poput protokola za određivanje opsega rada praktičarevog unutarnjeg stručnjaka, može postojati utjecaj na vrste,

[11] Vidjeti odjeljak 390 IESBA Kodeksa.

vremenski raspored i opseg postupaka praktičara za ocjenu adekvatnosti rada tog praktičarevog stručnjaka.

- Pridržavanje regulatornih i zakonskih zahtjeva kroz proces monitoringa i uklanjanja nedostataka u društvu;
- Sporazum s praktičarevim stručnjakom.

Takva ovisnost ne smanjuje odgovornost praktičara da ispuni zahtjeve ovog MSIU-a.

Kompetentnost, sposobnosti i objektivnost praktičarevog stručnjaka (Vidjeti točku 52(a))

…

A127A.[Premješteno iz A129] Prilikom ocjenjivanja objektivnosti praktičarevog vanjskog stručnjaka, može biti relevantno:

- postaviti upite primjerenoj ili primjerenim stranama o svim poznatim interesima ili odnosima koje primjerena ili primjerene strane imaju s praktičarevim vanjskim stručnjakom, a koji mogu utjecati na objektivnost tog stručnjaka.
- raspraviti s tim stručnjakom o svim primjenjivim zaštitnim mjerama~~, uključujući i bilo koje profesionalne zahtjeve koji se primjenjuju na tog stručnjaka,~~ te ocijeniti jesu li mjere adekvatne za smanjenje prijetnji na prihvatljivu razinu. Interesi i odnosi o kojima bi moglo biti relevantno raspraviti s praktičarevim stručnjakom uključuju:
  - financijske interese;
  - poslovne i osobne odnose;
  - pružanje drugih usluga od strane stručnjaka, uključujući organizaciju u slučaju ako je vanjski stručnjak organizacija.

  U nekim slučajevima, može biti primjereno da praktičar pribavi pisanu izjavu od praktičarevog vanjskog stručnjaka o interesima ili odnosima s primjerenom ili primjerenim stranama kojih je taj stručnjak svjestan. Relevantni etički zahtjevi također mogu zahtijevati od praktičara da pribavi informacije u pisanom obliku od praktičarevog vanjskog stručnjaka o interesima, odnosima ili okolnostima koje mogu stvarati prijetnju objektivnosti tog stručnjaka.[12]

A128. Ocjenjivanje toga jesu li prijetnje objektivnosti na prihvatljivoj razini može ovisiti o ulozi praktičarevog stručnjaka i značaju njegovog rada u kontekstu angažmana. U nekim slučajevima možda nije moguće ukloniti okolnosti koje stvaraju prijetnje ili primijeniti zaštitne mjere za smanjenje prijetnji na prihvatljivu razinu, na primjer, ako je predloženi praktičarev stručnjak koji je imao značajnu ulogu u pripremi informacija o predmetu.

[12] Vidjeti, na primjer, točke R390.5 i R390.12–R390.17 IESBA Kodeksa.

Zabrana korištenja rada praktičarevog stručnjaka (Vidjeti točku 52A)

A128A. Korištenje rada praktičarevog stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za svrhe praktičara utjecalo bi na praktičarevo ispunjavanje temeljnih etičkih načela kao što su integritet, objektivnost te profesionalna kompetentnost i dužna pažnja.

A128B.Relevantni etički zahtjevi također mogu zabraniti praktičaru korištenje rada praktičarevog stručnjaka ako praktičar nije u mogućnosti utvrditi ima li stručnjak ili ako utvrdi da nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za svrhe praktičara.[13]

…

MSPU 4400 (IZMIJENJEN), ANGAŽMANI ZA DOGOVORENE POSTUPKE

…

Definicije

13. Za potrebe ovog MSPU-a, sljedeći pojmovi imaju niže navedena značenja:

…

(i) Praktičarev stručnjak – pojedinac ili organizacija koja posjeduje stručnost u nekoj domeni osim u domeni izražavanja uvjerenja i povezanih usluga, čiji se rad u tom području koristi za pomoć praktičaru u ispunjavanju njegovih odgovornosti za dogovorene postupke. Praktičarev stručnjak može biti praktičarev unutarnji stručnjak (koji je partner ili član osoblja, uključujući privremeno angažirano osoblje, društva ili umreženog društva praktičara) ili praktičarev vanjski stručnjak. (Vidjeti točku A47)

…

Zahtjevi

…

Korištenje rada praktičarevog stručnjaka

29. Ako praktičar koristi rad praktičarevog stručnjaka, praktičar mora: (Vidjeti točke A46-A47, A50)

(a) ocijeniti kompetentnost, sposobnosti i objektivnost praktičarevog stručnjaka;

(b) dogovoriti s praktičarevim stručnjakom vrstu, opseg i ciljeve njegovog rada; (Vidjeti točke A48–A49)

(c) utvrditi je li vrsta, vremenski opseg i opseg rada koji obavlja praktičarev stručnjak u skladu s radom dogovorenim sa stručnjakom; i

(d) utvrditi opisuju li nalazi adekvatno rezultate obavljenog rada, uzimajući u obzir rad koji je obavio praktičarev stručnjak.

29A. Ako, na temelju ocjene u skladu s točkom 29(a), praktičar zaključi da praktičarev stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili da se prijetnje objektivnosti stručnjaka ne mogu ukloniti ili

[13] Vidjeti, na primjer, točku R390.21 IESBA Kodeksa vezanu uz korištenje rada vanjskog stručnjaka.

smanjiti na prihvatljivu razinu, praktičar ne smije koristiti rad tog stručnjaka. (Vidjeti točke A50A–A50B)

…

Materijal za primjenu i ostali materijali s objašnjenjima

…

Korištenje rada praktičarevog stručnjaka (Vidjeti točku 29)

…

A47. Praktičarev stručnjak može biti vanjski stručnjak kojeg angažira praktičar ili unutarnji stručnjak koji je dio društva i stoga je podložan sustavu upravljanja kvalitetom u društvu. Obično se praktičar može oslanjati na sustav upravljanja kvalitetom u društvu, osim ako:

- razumijevanje ili praktično iskustvo praktičara ukazuje da politike ili postupci društva neće učinkovito obuhvatiti vrstu i okolnosti angažmana; ili
- informacije koje pruža društvo ili druge strane o učinkovitosti takvih politika ili postupaka upućuju na suprotno.

Opseg te ovisnosti varira ovisno o okolnostima i može utjecati na vrstu, vremenski raspored i opseg postupaka praktičara u vezi s pitanjima kao što su:

- kompetentnost i sposobnosti, osiguravanje kroz programe zapošljavanja i osposobljavanja;
- praktičareva ocjena objektivnosti praktičareva stručnjaka;
- sporazum s praktičarevim stručnjakom.

Takva ovisnost ne smanjuje praktičarevu odgovornost za ispunjavanje zahtjeva ovog MSPU-a.

…

Zabrana korištenja rada praktičareva stručnjaka (Vidjeti točku 29A)

A50A. Korištenje rada praktičareva stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za praktičareve svrhe utjecalo bi na ispunjavanje temeljnih etičkih načela kao što su integritet, objektivnost te profesionalna kompetentnost i dužna pažnja.

A50B. Relevantni etički zahtjevi također mogu zabraniti praktičaru korištenje rada svog stručnjaka ako praktičar nije u mogućnosti utvrditi ima li stručnjak ili ako utvrdi da nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za praktičareve svrhe.[14]

…

[14] Vidjeti, na primjer, točku R390.21 IESBA Kodeksa vezanu uz korištenje rada vanjskog stručnjaka.

Međunarodni revizijski standardi (International Standards on Auditing), Međunarodni standard za reviziju financijskih izvještaja manje složenih subjekata (International standards on Auditing of Financial Statements of Less Complex Entities), Međunarodni standardi za angažmane uvida (International Standards on Review Engagements), Međunarodni standardi za izražavanje uvjerenja o održivosti (International Standards on Sustainability Assurance), Međunarodni standardi za angažmane s izražavanjem uvjerenja (International Standards on Assurance Engagements), Međunarodni standardi za povezane usluge (International Standards on Related Services), Međunarodni standardi za upravljanje kvalitetom (International Standards on Quality Management), Međunarodne smjernice revizijske prakse (International Auditing Practice Notes), Nacrti za raspravu (Exposure Drafts), Konzultacijski dokumenti (Consultation Papers) i druge publikacije IAASB-a predmeti su autorskih prava koja pripadaju Međunarodnoj federaciji računovođa (IFAC).

Međunarodna zaklada za etiku i reviziju™ (IFEA),™ Međunarodni odbor za standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja (IAASB®) i Međunarodna federacija računovođa® (IFAC)® ne preuzimaju odgovornost za gubitak nanesen bilo kojoj osobi koja postupa ili se suzdržava od postupanja oslanjajući se na materijal iz ove publikacije, bez obzira je li taj gubitak uzrokovan nehatom ili na drugi način.

The 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standard on Auditing for Audits of Financial Statements of Less Complex Entities', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Sustainability Assurance', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Management', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISA for LCE', 'ISRE', 'ISSA', 'ISAE', 'ISRS', 'ISQM', 'IAPN', i logotip IAASB-a su zaštitni žigovi koji pripadaju IFAC-u, ili su registrirani zaštitni žigovi i uslužni žigovi IFAC-a u SAD-u i ostalim zemljama. 'International Foundation for Ethics and Audit' i 'IFEA' su zaštitni žigovi koji pripadaju IFEA-i, ili registrirani zaštitni žigovi i uslužni žigovi IFEA-e u SAD i ostalim zemljama.

Ove Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e "Korištenje rada vanjskog stručnjaka", koje je izdao International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) i objavio International Federation of Accountants (IFAC) u siječnju 2026. na engleskom jeziku, Hrvatska revizorska komora je u listopadu 2026. prevela na hrvatski jezik i objavljuje uz dopuštenje IFAC-a. Postupak prijevoda Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e "Korištenje rada vanjskog stručnjaka", razmotrio je IFAC i prijevod je obavljen u skladu s pravilima sadržanim u "Policy Statement - Policy for Translating Publication of the International Federation of Accountants". Odobreni tekst Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e "Korištenje rada vanjskog stručnjaka", je onaj kojeg je IFAC objavio na engleskom jeziku. IFAC ne preuzima nikakvu odgovornost za ispravnost i potpunost prijevoda, niti za postupke koji bi mogli proizaći iz toga.

Tekst na engleskom jeziku Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e "Korištenje rada vanjskog stručnjaka" © 2026. International Federation of Accountants. Sva prava pridržana.

Tekst na hrvatskom jeziku Promjene uskog opsega IAASB standarda koje proizlaze iz projekta IESBA-e "Korištenje rada vanjskog stručnjaka" © 2026. International Federation of Accountants. Sva prava pridržana.

Ne dodjeljuju se nikakva prava za korištenje ovog materijala u vezi s umjetnom inteligencijom, strojnim učenjem ili sličnim tehnologijama, osim ako je to izričito odobreno od strane IFAC-a.

Izvorni naslov: Narrow-Scope Amendments to IAASB Standards Arising from the IESBA's Using the Work of an External Expert Project

Kontaktirati Permissions@ifac.org za dozvolu za umnažanje, pohranjivanje, prosljeđivanje ili za slične uporabe ovog dokumenta.

IAASB™

International Auditing and Assurance Standards Board

AN IFEA BOARD

COPYRIGHT OF:

International Federation of Accountants®